

denburg (podporovaný mj. i BVP) a jeho protikandidátem už byl Adolf Hitler. Hindenburg z vítězil absolutní většinou hlasů Národního shromáždění a nařídil zákaz jednotek SA i SS. V zemských volbách vyhlásila BVP boj s „otevřeným či skrytým kulturním bolševismem a národním socialismem“, tedy „proti sovětské hvězdě a hákovému kříži“. BVP sice volby vyhrála, avšak NSDAP obdržela jen o 2 mandáty méně. Z táborů obou stran poté zaznívalo volání po vytvoření společné koalice, což však Held odmítl připustit. Pokračovala tedy dosavadní vládní agonie menšinového kabinetu, neboť ideologické příkopky mezi lidovou stranou, národními socialisty a stále ještě marxisticky orientovanou sociální demokracií byly nepřekonatelné. Held poté intervenoval u říšského kancléře, aby důsledně potíral aktivitu SA a SS a aby vzniklo státem organizované uskupení vedoucí mladé lodi k výchově a odpovědnosti za Německo. Když ale krátce poté kancléř Brüningůs naopak zrušil zákaz činnosti SA a SS, vyvolal tím bouři mezi Berlínem a Mnichovem. Bavorská vláda trvala na zákazu obou jednotek a na zákazu nošení uniforem s nacistickou symbolikou. Toho využili poslanci NSDAP k provokacím, na jednání zemského sněmu docházeli demonstrativně v hnědých košilích. V červenci 1932 se nakonec bavorská vláda podvolila kancléřově vůli a základy odvolala, ovšem premiér Held oznámil říšské vládě vedené kancléřem Franzem von Papenem, že dochází k „popruštění říše“ a že odpovědnost za další vývoj přejímá vysloveně říšská vláda. Sám pak nařídil vznik jednotek Bayerwacht a jejím řízením pověřil Hanse von Lechse. Zatímco ještě při zemských volbách BVP dokázala NSDAP porazit, v říšských volbách z července 1932 zvítězila, byť jen s 0,5% rozdílem, nacistická strana, a tak se Hitler stal 30. ledna 1933 říšským kancléřem.

„Národní revoluce“

Když prezident Hindenburg jmenoval Adolfa Hitlera říšským kancléřem, ozvali se s protesty členové Bavorské lidové strany. Kromě jmenování Hitlera jim vadilo, že jejich strana nebyla přizvána k účasti na „národní vládě“, kterou spouštěl Fran von Papen, odpůrce Heida. BVP odmítala akceptovat to, co však s nástupem Hitlera na pozici kancléře bylo nevyhnutelné – konec Výmarské republiky, a naopak chtěla i za cenu společné vlády s NSDAP na říšské úrovni vývoj

zvrátit. V Berlíně sice vznikala „národní vláda“, ovšem měla to být vláda s Hitlerem loajálními politiky, kteří s ním byli ochotni participovat na chystaných politických a společenských změnách. Hitler stanovil na 5. března 1933 nové říšské volby a bylo jasné, že s nimi má nastoupit politika jeho strany.

Adolf Wagner, který se za Hitlera postupně stal bavorským ministrem vnitra a poté říšským ministrem kultury, a národněsocialistický vydavatel Julius Streicher zorganizovali již v únoru 1933 v Mnichově a Norimberku vítězné oslavy, čímž bylo jasné, jak volby dopadnou. Nepomohla ani mobilizace levicových stran z oblasti průmyslového Norimberku a odborů z počátku února 1933. Přitom se zejména SPD podařilo shromáždit na 12. února 1933 v Norimberku přes 60 000 lidí k demonstraci proti fašismu.

Bavorský premiér Held sice neustával v kritice Berlína a jeho centralistické politiky, teď navíc značně znacifikované. Posledním jeho triumfem proti těmto tendencím a proti zavedení diktatury, již se obával, byl požadavek na znovuoobnovení monarchie. Held k tomu napsal v novinách *Regensburger Anzeiger* (Řezenský oznamovatel) ze 17. února 1933: „V monarchistických představách a jejich naplnění vidíme poslední a největší silovou rezervu Bavorska. Bavorský král je pro budoucnost tou nejlepší zárukou pro zachování bavorského státu. Pokud by se Berlín nadále pokoušel zbavit Bavorska práv, tak by Bavoři věděli, jak mají konat. Proto dnes nezbyvá, než vynaložit všechny bavorské síly v nevyhnutelném boji.“ Held se tím chtěl vytvořit jakousi modernizovanou pozici krále, který by se nazýval státním prezidentem. Proti tomu se postavili sociální demokraté a komunisté, jejichž souhlas byl však k prosazení tohoto zřejmě už nereálného plánu nutný. Held dokonce vyjednával s korunním princem Rupprechtem o jeho ochotě převzít chystanou funkci. Princ sice svolil, ale Berlín jednoznačně nesouhlasil. 26. února 1933 se rozhodla i sociální demokracie podpořit toto řešení jako menší zlo než nástup nacistů. Ovšem následujícího dne hořel říšský sněm a Hitler vystupňoval tlak na Helda tím, že mu nepokrytě vyhrožoval: pokud neopustí ideu znovuoobnovení království, nasadí na pacifikaci Bavorska říšskou armádu. Navíc ho začal obviňovat z příprav puče na říšského prezidenta a jinak ho diskreditovat. Bezmocný Held, přitlačovaný ke zdi, jen přihlížel, jak Hitler přejímá moc...

Misa
Agis